

Kritéria soutěže o Cenu Inovace roku 2015 podrobně

Příhláška do soutěže musí obsahovat jednoznačnou charakteristiku plnění kritérií této soutěže.

K jednotlivým kritériím: ad A)

Pro posouzení **technické úrovně produktu** je zapotřebí charakterizovat jeho základní vlastnosti (parametry) a porovnat je s parametry dosavadního vlastního nebo konkurenčního produktu. Na tomto základě je možné nejenom posoudit technickou úroveň produktu, ale i rozhodnout, zda se jedná o nový nebo významně změněný produkt, tak jak to vyžadují propozice soutěže. Při porovnávání s konkurenčními výrobky nebo technologiemi je zapotřebí přihlídnout k faktoru času tím, že uvedeme, jak dlouho jsou konkurenční řešení nabízena na trhu. Je logické, že naše řešení by mělo mít vyšší parametry, než řadu let vyráběné konkurenční výrobky nebo aplikované technologie, i když jsou dosud na trhu.

Získané údaje lze sestavit např. do následující tabulky:
Porovnání technickoekonomické úrovně inovovaného produktu (výrobku, produktu, služby)

	Název	Rok zahájení výroby	Nejvýznamnější technické parametry		Cena v tis. Kč
			1	2	
Původní produkt					
Vyráběný konkurenční produkt					
Inovovaný produkt					

ad B)

Původnost řešení je možné doložit např. autorským osvědčením, přihláškou vynálezu, zlepšovacím návrhu, chráněným vzor, patentu apod. Význam tohoto kritéria spočívá v tom, že podobným způsobem chráněná inovace poskytuje naději na získání dlouhodobější konkurenční (a tím i ekonomické) výhody než inovace bez této ochrany. Současně se ale může vyskytnout situace, že se autor inovace o žádnou ochranu svého nápadu nebude pokoušet proto, aby na základě údajů, nezbytných pro registraci neposkytl konkurenci vodítko pro napodobení. Na tyto okolnosti je proto vhodné v přihlášce výslovně upozornit.

ad C)

Zkušenosti uplynulých ročníků ukazují, že v přihláškách do soutěže bývá nedostatečně vyhodnoceno **postavení na trhu, efektivnost**. Jedná se při tom o kritérium zásadní, protože úspěšná inovace nemůže spočívat pouze v tom, že byl nový výrobek uveden na trh nebo nová technologie uplatněna v praxi, ale tato inovace musí být nositelem výrazného ekonomického potenciálu ať už v podobě zvýšení podílu nového výrobku na stávajících trzích, proniknutí na nové trhy, získání nových tržních segmentů, popř. výrazných úspor nákladů u procesních inovací. Doložení těchto přínosů v žádném případě neznamena zatížení přihlašovatele prací navíc pouze pro účely soutěže. Řešitelé by na všech stádiích inovačního procesu měli vyhodnocovat očekávané přínosy řešené inovace, aby tak nenastala situace, která je bohužel typická pro řadu úspěšně vyřešených úkolů technického rozvoje, totiž že tyto výsledky vzhledem k jejich nízké ekonomické účinnosti nemá nikdo zájem realizovat.

Z popisu by mělo vyplynout, že navrhovaný produkt nejenom představuje výrazný inovační počín (je inovací vysokého řádu), ale že je díky uplatnění na trhu současně zdrojem podstatného ekonomického přínosu. Pro bližší charakteristiku uveďte objem

Inovace roku 2015

tržeb za období od uplatnění přihlášeného inovačního produktu na trhu (max. 3 roky zpět), a výhled tržeb na následující tříleté období (v tis. Kč).

Možnosti uplatnění na trhu můžeme u nových výrobků posuzovat **rovněž** podle následujícího přehledu, kde počet kladně vyhodnocených faktorů ovlivňuje šanci výrobku na výrazné uplatnění na trhu. Pokud bychom dospěli k závěru, že vyjmenované charakteristiky nejsou stejně významné, je možné tabulku doplnit o váhy významu jednotlivých parametrů. **Tento přístup lze doporučit především u výrobků uvedených na trh relativně nedávno (např. v daném nebo předcházejícím roce).**

- výrazně technicky překonává své předchůdce, popř. konkurenty v parametrech, relevantních pro uživatele [ano] [ne]
- má vysoký stupeň progresivity, projevující se v časovém předstihu před konkurencí při uvedení na trh [ano] [ne]
- zajišťuje příznivější poměr mezi parametry a cenou, než stávající vlastní, popř. konkurenční řešení [ano] [ne]
- představuje zcela nové řešení, umožňující získat význačné nové zákazníky [ano] [ne]
- nepovede bezprostředně k výraznému nárůstu odbytu, ale přesvědčí potenciální zákazníky o schopnosti řešit složitá zadání, tj. umožní zvýšit image inovátora [ano] [ne]
- povede v ekonomicky významném rozsahu k uspokojování nových potřeb [ano] [ne]
- je nesnadno napodobitelný [ano] [ne]
- přednosti výrobku musí být z hlediska zákazníka důležité a zákazník si musí být těchto předností vědom [ano] [ne]
- přednosti výrobku nemohou být zpochybněny okolím [ano] [ne]

ad D)

Při vyhodnocování **vlivu inovace na životní prostředí** se mohou vyskytnout tři případy:

- inovace zatěžuje životní prostředí ve vyšší míře, než stávající řešení. Tento negativní vliv na životní prostředí může být v některých případech doprovázen výrazným zvýšením ekonomických výsledků, jako je např. růst produktivity práce, rentability apod. Tyto vyšší efekty mohou umožnit přijmout opatření na ochranu životního prostředí v jiných oblastech
- inovace je bez vlivu na životní prostředí
- inovace příznivě ovlivňuje životní prostředí. Tento pozitivní vliv se může projevit buď přímo (např. v podobě snížení škodlivých emisí při používání nového výrobku nebo technologie), nebo nepřímo v podobě úspory materiálu nebo energie u výrobce.

Současně připomínáme, že přihlášku je nutno odevzdat ve dvou vyhotoveních s fotografií (fotografiemi) přihlášeného produktu a dalšími částmi vyznačenými ve formuláři.

Významnou součástí přihlášky je charakteristika produktu (max. 30 slov, česky/ anglicky). Ta bude použita u oceněných produktů rovněž v části "Inovační produkty" Technologického profilu ČR (www.techprofil.cz).

Závěrem je zapotřebí připomenout, že do soutěže je možné přihlásit pouze inovace, to znamená úspěšně na trh uvedené nové výrobky, resp. služby, popř. do praxe zavedené nové technologie a technologické postupy. Tato kritéria nesplňují např. prototypy, určené k dořešení provozních charakteristik. Každoročně bývá ze soutěže vyřazováno několik (řada) přihlášek proto, že přihlašované řešení prozatím nedosáhlo do stádia inovace.

Pavel Švejda
předseda Komise Inovace roku

Jiří Dvořák
člen Komise Inovace roku